

Nota van Uitgangspunten wijzigingsbesluit Omgevingskwaliteit

Januari 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
1.1. Leeswijzer	3
2. Ontwerpkeuzes voor welstand	4
2.1. Vertaling beleid	4
2.2. Ontwerpkeuzes welstand	8
2.3. Overig	10
3. Participatie	11
3.1. Participatie extern	11
3.2. Participatie intern	12
3.3. Participatie ketenpartners	12
4. Planning	13

CONCEPT

1. Inleiding

In uw vergadering van 15 juni 2023 heeft u de 'Nota van Uitgangspunten Omgevingsplan Assen' vastgesteld. De in deze Nota vastgelegde ontwerpkeuzes gelden voor elke wijzigingsbesluit omgevingsplan. Verder is hierin vastgelegd dat we per wijziging omgevingsplan een separate en concretere Nota van Uitgangspunten aan u voorleggen. Op 19 oktober 2023 heeft u een eerste Nota van Uitgangspunten voor een wijzigingsbesluit vastgesteld, namelijk voor de woonwijk Marsdijk.

Dit nieuwe wijzigingsbesluit Omgevingskwaliteit gaat over de actualisatie van de welstands- en reclameregels van de gemeente. De huidige welstands- en reclamenota is door de gemeenteraad in 2012 vastgesteld. In de Welstands- en reclamenota Assen staan onder andere regels over het uiterlijk van bouwwerken, en over reclame. Nieuwbouw- en verbouwplannen worden mede aan de hand van de welstands- en reclamenota getoetst. Iedereen die wil bouwen of verbouwen in Assen heeft met deze regels te maken. De Welstands- en reclamenota is opgesteld om de ruimtelijke kwaliteit in Assen te behouden en versterken.

Inmiddels is de welstands- en reclamenota meer dan 13 jaar oud en is een actualisatie nodig. Gebruikers van de nota constateren al langere tijd dat de huidige nota is verouderd: "nieuwe" onderwerpen als duurzaamheid en circulariteit worden niet behandeld. De nota is in haar huidige vorm (PDF) niet gebruiksvriendelijk, dan wel als GIS-bestand niet overal accuraat. Daarnaast ontstaat bij het toetsen van bouwplannen vaak discussie over hoe bepaalde criteria geïnterpreteerd moeten worden. Een aantal definities is niet eenduidig, of bevatten veel vaktaal.

Bij de actualisatie van de welstands- en reclamenota worden bovenstaande aandachtspunten meegenomen. Daarnaast vraagt de nieuwe Omgevingswet om een andere manier van regelen van welstandscriteria. De bestaande welstands- en reclamenota wordt daarmee beleidsneutraal en technisch geactualiseerd.

In de geactualiseerde nota vatten we de onderwerpen welstand en reclame samen onder de term 'Omgevingskwaliteit'.

Welstand en het omgevingsplan

In de huidige welstands- en reclamenota zijn criteria opgenomen over het uiterlijk, de afmetingen en de plaatsing van bouwwerken. Onder de Omgevingswet loopt het welstandstoezicht via het omgevingsplan. In het omgevingsplan kan de gemeente regels opnemen over het uiterlijk en de plaatsing van bouwwerken. Als de regels over het uiterlijk van de bouwwerken uitleg nodig hebben, kunt u als gemeenteraad beleidsregels vaststellen voor de beoordeling of een bouwwerk aan de regels voldoet. De nieuwe welstands- en reclamenota fungeert als zo'n beleidsregel. Regels over de plaatsing van bouwwerken moeten echter rechtstreeks in het omgevingsplan worden opgenomen, en uitleg daarvan mag dus niet in een welstands- en reclamenota staan die als beleidsregel aan het omgevingsplan gekoppeld is.

Dit betekent dat de regels en toelichting uit onze huidige welstands- en reclamenota straks op twee verschillende plaatsen staan: rechtstreeks in het omgevingsplan als het om plaatsing gaat, en in de nieuwe welstands- en reclamenota als het om uiterlijk gaat.

Dit wijzigingsbesluit bevat zowel de regels over plaatsing als over uiterlijk. De regels over plaatsing worden rechtstreeks opgenomen in het omgevingsplan, en de nieuwe welstands- en reclamenota met daarin de regels over uiterlijk worden via een regel in het omgevingsplan in beleidsregels vastgelegd.

Plangebied

Dit wijzigingsbesluit heeft betrekking op het gehele gemeentelijke grondgebied.

1.1. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we de concrete ontwerpkeuzes aan. Hoofdstuk 3 beschrijft het participatieproces voor deze wijziging van het omgevingsplan. De planning wordt in hoofdstuk 4 nader uitgewerkt.

CONCEPT

2. Ontwerpkeuzes voor welstand

Een wijzigingsbesluit omgevingsplan kan zowel over een gebied gaan, als over een thema. Dit wijzigingsbesluit betreft een zogenaamd *themagewijze* wijziging van het omgevingsplan. Hierbij wordt het omgevingsplan gewijzigd door het wijzigen of toevoegen van regels over een bepaald thema, in dit geval welstand en reclame. De regels gelden voor het gehele grondgebied van de gemeente Assen.

In deze Nota van Uitgangspunten leggen wij een aantal concrete ontwerpkeuzes en een participatiestrategie aan u voor. Deze geven richting bij de verdere opstelling van juridische regels over welstand. Zoals wij eerder in de Nota van Uitgangspunten van juni 2023 al hebben aangegeven, is het de insteek om het omgevingsplan zoveel mogelijk *beleidsneutraal* op te stellen. Dit biedt rechtszekerheid naar onze inwoners toe. Dit houdt in het vertalen van bestaand beleid of bestaande regels uit bestemmingsplannen naar de nieuwe systematiek van het omgevingsplan. Toch kan er ook reden zijn om van dit uitgangspunt af te wijken en juist nieuwe inhoudelijke regels op te stellen. In deze Nota van Uitgangspunten worden deze keuzes toegelicht.

2.1. Vertaling beleid

We hebben als gemeente niet de volledige vrijheid bij het opstellen van het omgevingsplan. We hebben te maken met instructieregels van het Rijk en provincie die doorwerken naar gemeenten. Daarnaast hebben we zelf ook beleid dat we door willen vertalen naar juridische regels in het omgevingsplan.

Rijksbeleid

De Omgevingswet bevat de verplichting voor gemeenten om beleidsregels vast te stellen, als het omgevingsplan regels bevat over het uiterlijk van bouwwerken en de toepassing daarvan uitleg behoeft. Deze beleidsregels moeten dan zoveel mogelijk toegesneden zijn op de te onderscheiden bouwwerken. Dit staat in artikel 4.19 Omgevingswet. Een voorbeeld van deze beleidsregels is een welstandsnota.

De gemeenteraad stelt deze beleidsregels over het uiterlijk van bouwwerken vast. Dit staat ook in artikel 4.19 Omgevingswet. Het college van B&W is hiertoe niet bevoegd.

Artikel 4.19 Omgevingswet gaat alleen over beleidsregels voor het uiterlijk van bouwwerken en niet over regels voor de plaatsing van bouwwerken. Onder 'uiterlijk' van bouwwerken wordt in dit verband verstaan vormgeving, maatvoering, materiaalgebruik en kleurgebruik.

De welstandscriteria voor de plaatsing van bouwwerken moeten in het nieuwe deel van het omgevingsplan zoveel mogelijk geïntegreerd worden met de ruimtelijke regels over de plaatsing van bouwwerken. Deze ruimtelijke regels worden niet met beleidsregels uitgelegd.

Overgangsrecht welstandsnota

Veel gemeenten, waaronder Assen, hadden bij inwerkingtreding van de Omgevingswet nog een welstandsnota op grond van artikel 12a, lid 1 Woningwet. In die welstandsnota staan beleidsregels die de gemeente toepast bij de beoordeling of het uiterlijk en de plaatsing van bouwwerken voldoen aan de redelijke eisen van welstand. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de artikelen over welstand in de Woningwet vervallen.

Er geldt echter overgangsrecht, zodat de huidige welstandsnota uit 2012 ook onder de Omgevingswet nog rechtsgeldig is. Dit staat in artikel 4.114, lid 1 van de Invoeringswet

Omgevingswet. De welstandsnota op grond van artikel 12a, lid 1, van de Woningwet is een beleidsregel geworden als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet. Daarnaast bevat de bruidsschat Omgevingsplan een regeling voor repressief welstandstoezicht en preventief welstandstoezicht.

Totdat het wijzigingsbesluit over welstand onherroepelijk is geldt dus de bestaande welstands- en reclamenota uit 2012. Bij de vaststelling van dit wijzigingsbesluit wordt deze nota ter intrekking aan de Raad voorgelegd.

Provinciaal beleid

De provincie heeft instructieregels vastgelegd in hoofdstuk 3 van de Provinciale omgevingsverordening Drenthe (hierna: POV). Een instructieregel is een bindende regel waarmee het Rijk of een provincie aan een ander bestuursorgaan aangeeft hoe dat orgaan een taak of bevoegdheid moet uitoefenen. In dit geval: hoe wij als gemeente het omgevingsplan opstellen.

Voor het wijzigingsbesluit welstand zijn de volgende regels/onderwerpen uit de POV relevant:

Landschappelijke waarden (kernkwaliteit landschap)

De gemeente Assen ligt binnen verschillende deelgebieden die onderscheiden worden in de kernkwaliteit landschap, namelijk:

- Esdorpenlandschap
- Harde grens tussen stad en land
- Landschap van de Veenkoloniën
- Wegpanorama

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een locatie gelegen in de kernkwaliteit landschap moet rekening houden met de aanwezige kernkwaliteiten, en bevat een beschrijving van de voorkomende kernkwaliteiten en de wijze waarop met de bescherming van de kernkwaliteiten is omgegaan.

Cultuurhistorie en werelderfgoed (kernkwaliteit cultuurhistorie)

De gemeente Assen ligt binnen verschillende deelgebieden die onderscheiden worden in de kernkwaliteit cultuurhistorie, namelijk:

- Assen
- Drentsche Aa
- Historische infrastructuur

Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een locatie gelegen in de deelgebieden 'Assen' en 'Historische infrastructuur' moet volgens de POV de aanwezige kwaliteiten betrekken bij de toedeling van functies aan locaties, en moet een beschrijving bevatten van de voorkomende kernkwaliteiten en de wijze waarop met de bescherming van de kernkwaliteiten is omgegaan. Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een locatie gelegen in het deelgebied 'Drentsche Aa' moet volgens de POV rekening houden met de aanwezige kernkwaliteiten, en het wijzigingsbesluit moet een beschrijving bevatten van de voorkomende kernkwaliteiten en de wijze waarop met de bescherming van de kernkwaliteiten is omgegaan.

De provincie Drenthe kent als één van de weinige provincies provinciale monumenten. In Assen zijn een aantal karakteristieke gebouwen en objecten aangewezen als provinciaal monument. De provincie wil hiermee actief haar cultuurhistorische waarden beschermen, en bovendien het cultureel erfgoed beleefbaar houden. In de POV zijn instructieregels opgenomen over provinciale monumenten.

Toetsing POV

Het doel van de welstands- en reclamenota is het aantrekkelijk houden van de woon- en leefomgeving. Welstand gaat over het uiterlijk en de ruimtelijke kwaliteit van bouwwerken. We gebruiken welstandscriteria om ervoor te zorgen dat gebouwen passen binnen hun omgeving en een bijdrage leveren aan een aangename leefomgeving. Daarmee sluit het gebruik van de welstands- en reclamenota goed aan bij de doelen van de POV om rekening te houden met de kernkwaliteiten landschap en cultuurhistorie of deze te beschermen.

Verder zijn er vanuit het provinciaal beleid geen aandachtspunten voor dit wijzigingsbesluit.

Gemeentelijk beleid

Voor een goede vertaling van vastgesteld beleid is het belangrijk dat beleid zo concreet mogelijk, het liefst al gebiedsgericht is geformuleerd en duidelijkheid geeft waarop het van toepassing is. Ook is uitvoerbaarheid van beleid belangrijk.

In onderstaande paragraaf lichten we per beleidsstuk toe of en zo ja hoe deze vertaald worden in het omgevingsplan.

Omgevingsvisie

Onder de Omgevingswet zijn het omgevingsplan en de omgevingsvisie twee kerninstrumenten voor gemeenten. Een goede omgevingsvisie bevat een gebiedsgerichte inhoudelijke visie op de fysieke leefomgeving, en de beleidsdoelen komen er geïntegreerd en in samenhang in terug.

Ook moet de visie zich moeten uitspreken over de rol die de gemeente voor zichzelf en anderen ziet ten aanzien van de uitgesproken ambities en waarden. De wijze van reguleren wordt uiteindelijk bepaald in het omgevingsplan.

De omgevingsvisie 'Assen Nog Mooier' stelt als centrale ambitie voor Assen in 2040 'Ontspannen stedelijkheid'. Ontspannen stedelijkheid verenigt het beste van twee werelden – het is de perfecte tussenmaat. Een bruisende stad met alle voorzieningen die je mag verwachten, zonder de nadelen die zich voordoen als het te groot, te druk en te veel wordt. Een ontspannen stad bezit de groene kwaliteiten en de ruimte om te wonen, te bewegen en te ontmoeten. Een plek om fijn te wonen, te werken en te verblijven.

Toetsing

Om invulling te geven aan de ambitie van Ontspannen stedelijkheid, zijn er drie richtinggevende principes geformuleerd: Groene stad van het Noorden, Dynamische hoofdstad en Verbonden stad. Binnen deze principes zijn verschillende opgaven en aandachtspunten benoemd. Een aantal daarvan raken aan het onderwerp welstand of ruimtelijke kwaliteit. Een paar voorbeelden:

- Het herstellen, revitaliseren en opknappen van 'versleten' plekken;
- Het versterken van de kwaliteit en belevingswaarde van de binnenstad;
- Het ontwikkelen van een verblijfsklimaat passend bij een prettige woonomgeving;
- Het verduurzamen en vergroenen van bedrijventerreinen;
- Bij nieuwe projecten, ingrepen of werkzaamheden in de stad (openbare ruimte en particuliere terreinen) kansen voor klimaatadaptatie inventariseren en benutten;
- Inzetten op natuur inclusief bouwen.

De nieuwe welstands- en reclamenota bevat een actueel kader voor regels over welstand en reclame. Daarmee kan het een bijdrage leveren aan bovengenoemde opgaven en aandachtspunten uit de omgevingsvisie.

Woonvisie Assen

Met de woonvisie 'Assen van binnenuit beter' (2021) wordt richting gegeven aan het wonen in Assen, met aandacht voor de opgaven, kansen en kwaliteiten van de binnenstad en van de verschillende wijken. Deze woonvisie is een uitwerking van de Omgevingsvisie en geeft verdere richting aan de uitgangspunten van ontspannen stedelijkheid, groene stad, hoofdstad en verbonden stad.

In de woonvisie staat de bestaande stad centraal. Daar ligt de grootste behoefte aan wonen en daar ligt ook de urgentie om plekken te vernieuwen en te verbeteren. De bestaande stad zal gebruikt worden voor meer doorstroming, in het bijzonder door ouderen te verleiden met aantrekkelijk aanbod.

Toetsing

Volgens de woonvisie dient woningbouw in Assen niet alleen om inwoners te binden en aan te trekken, maar ook andere doelen zoals ruimtelijke samenhang en ruimtelijke kwaliteit. De woonvisie benoemt een aantal criteria die een rol spelen bij medewerking aan nieuwe woningbouwontwikkelingen. Eén van die criteria is dat de ontwikkeling leidt tot onderscheidende architectuur of stedenbouw.

Een geactualiseerde welstands- en reclamenota draagt bij aan ambities uit de woonvisie.

Beleid cultuurhistorie en erfgoed

De cultuurhistorische waardenkaart geeft veel informatie over de ontwikkeling van de gemeente en over de historie en kenmerken van bebouwing in onze dorpen en wijken en in het landschap. De cultuurhistorische waardenkaart wordt gehanteerd bij het bepalen of een omgevingsvergunning voor het bouwen kan worden verleend.

In 2023 is de Erfgoedvisie 2023-2027 vastgesteld. Het doel van deze visie is om erfgoed een nuttige, betekenisvolle en verrijkende rol bij de ontwikkeling van Assen te geven. De visie is een vertrekpunt om erfgoed een prominentere plek te geven in beleid. Eén van de actiepunten uit de Erfgoedvisie is het actualiseren van de gemeentelijke regelgeving voor erfgoed.

Toetsing

De cultuurhistorische waardenkaart wordt naast de welstands- en reclamenota gebruikt bij het toetsen van vergunningsaanvragen. Deze vullen elkaar aan. Een geactualiseerde welstands- en reclamenota is daarom niet in strijd met het geldende cultuurhistorische beleid. Daarnaast sluit de actualisatie van de nota aan bij het actiepunt uit de Erfgoedvisie om de gemeentelijke regelgeving voor erfgoed te actualiseren.

APV

In de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) staan in artikel 4:15 regels opgenomen over reclame. Er geldt een vergunningplicht voor hinderlijke of gevaarlijke reclame-uitingen. Voor overige reclame-uitingen is geen omgevingsvergunning nodig, tenzij het om een bouwwerk gaat.

De Omgevingswet heeft bepaald dat regels over de fysieke leefomgeving uit de APV op termijn naar het omgevingsplan verplaatst moeten worden.

Tot 14 december 2024 was in de APV van de gemeente Assen opgenomen dat voor het plaatsen van reclame-uitingen binnen de gemeente in veel gevallen een vergunning vereist was. De APV is echter gewijzigd waardoor de vergunningplicht alleen nog geldt voor hinderlijke of gevaarlijke reclame-uitingen. Voor overige reclame-uitingen kan de Adviescommissie voor Omgevingskwaliteit gemeente Assen daarom geen advies uitbrengen, met uitzondering van reclame-uitingen die een

bouwwerk/bouwkundige constructie zijn. Bij de wijziging van de APV is gebruik gemaakt van de modelbepaling van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Beleidsregels reclame

Het eerdere artikel 4:15 van de APV is uitgewerkt in de Beleidsregels reclame-uitingen, geldend vanaf 27 december 1999. Deze regels hebben betrekking op reclameborden, verspreiding van reclamemateriaal en reclame op gebouwen. De beleidsregels bevatten specifieke eisen aan de plaatsing en het uiterlijk van reclame-uitingen.

Toetsing

De APV bepaalt wanneer reclame-uitingen vergunningplichtig zijn. Een geactualiseerde welstands- en reclamenota helpt bij het beoordelen van deze vergunningplichtige gevallen, en sluit daarmee aan bij de regelgeving uit de APV.

2.2. Ontwerpkeuzes welstand

Onder de Omgevingswet moeten gemeenten er primair voor zorgen dat de regels in het omgevingsplan leiden tot een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties'. Dit staat in artikel 4.2, eerste lid Ow. Dit kan de gemeente bereiken door:

- Regels aan activiteiten te stellen voor (een gedeelte van) het grondgebied.
- Functieaanduidingen met de toegelaten activiteiten (met regels) te koppelen aan locaties.

Dit wijzigingsbesluit betreft een 'themagewijze' wijziging van het omgevingsplan. Het besluit bevat alleen regels die gaan over het onderwerp welstand en reclame.

Dit wijzigingsbesluit gaat uit van een aantal specifieke ontwerpkeuzes:

Beleidsneutrale en technische wijziging

Dit wijzigingsbesluit betreft een beleidsneutrale en technische omzetting van de welstands- en reclamenota in het omgevingsplan. Dit houdt in dat:

- De inhoud uit de Welstands- en reclamenota 2012 wordt zoveel mogelijk overgezet naar het omgevingsplan;
- Regels over nieuwe onderwerpen (zoals duurzaamheid) sluiten aan bij vastgesteld beleid;
- De regels worden digitaal beschikbaar gesteld waardoor ze beter vindbaar en raadpleegbaar zijn;
- De leesbaarheid en toepasbaarheid van de regels wordt verbeterd;
- Door het plaatsen van de regels in het omgevingsplan wordt voldaan aan de nieuwe wettelijke eisen.

We kiezen er dus niet voor om alle regels uit de huidige welstands- en reclamenota inhoudelijk tegen het licht te houden. Bij het actualiseren van de Omgevingsvisie wordt wel aandacht besteed aan de gemeentelijke visie voor de ruimtelijke kwaliteit van de stad. Het kan zijn dat door de keuzes die gemaakt worden in de Omgevingsvisie de regels over welstand en reclame aangepast moeten worden. Dat wordt dan meegenomen in een volgende wijziging van het omgevingsplan.

Formulering welstandscriteria

Een groot aandachtspunt bij het actualiseren van de huidige Welstands- en reclamenota is de keuze voor het gebruik van kwantitatieve of kwalitatieve criteria. Bij criteria die een harde grens stellen is het soms de vraag of deze niet hun doel voorbijschieten zodra het gaat over panden die niet aan een

gebruikelijke maatvoering voldoen.

Tijdens de evaluatie van de huidige nota is geconstateerd dat de meningen verdeeld zijn over hoe regels het beste kunnen worden geformuleerd. Wat voor de casemanagers vergunningverlening bijvoorbeeld goed werkt (e.g. strakke en toetsbare criteria), geeft voor stedenbouwkundigen en voor de supervisor ruimtelijke kwaliteit juist vaak weer beperkingen en weinig inspiratie.

Bij dit wijzigingsbesluit wordt daarom een balans gezocht tussen aan de ene kant heldere kwantitatieve criteria, en aan de andere kant kwalitatieve criteria zodat maatwerk mogelijk blijft.

Vergunningplichtig of vergunningvrij

Er kunnen verschillende soorten regels in het omgevingsplan gesteld worden, bijvoorbeeld ten aanzien van de *regelkwalificatie*. Met een regelkwalificatie wordt duidelijk gemaakt welke juridische gevolgen een regel heeft voor bepaalde activiteiten in het omgevingsplan. Voorbeelden hiervan zijn 'verbod', 'vergunningplicht', 'meldingsplicht' of 'vergunningvrij'.

In de algemene Nota van Uitgangspunten Omgevingsplan Assen is vastgelegd dat we in het omgevingsplan zoveel mogelijk gebruik maken van algemene regels, en terughoudend omgaan met meldingsplichten. Dit geldt ook voor de regels over welstand. We streven ernaar om activiteiten (onder bepaalde voorwaarden) of vergunningplichtig te maken, of vergunningvrij.

Regelgeving duurzaamheid

Duurzaamheid is een onderwerp dat niet voorkomt in de huidige welstands- en reclamenota. Het gaat hierbij voornamelijk om objecten die voor duurzaamheid van een pand aan de buitenzijde van dat pand geplaatst worden. Deze objecten zijn van invloed op de uitstraling van het pand. Voor sommige van die objecten zijn omgevingsvergunningen nodig. Het beleid hierover in de Groenvisie en Visie Klimaatadaptatie wordt verwerkt in dit wijzigingsbesluit.

Verwerken beeldkwaliteitsplannen

Op dit moment zijn er nog 38 beeldkwaliteitsplannen in werking (hierna: bkp's). Naar verwachting kan een deel van de bkp's worden ingetrokken omdat de bouw inmiddels is afgerond. De overige bkp's zullen worden verwerkt in dit wijzigingsbesluit.

Betere dienstverlening

In de huidige welstands- en reclamenota staat veel vaktaal en zijn veel zinnen moeilijk te lezen. De casemanagers vergunningverlening hebben aangegeven dat het daardoor lastig is om met de nota te werken.

Vanuit het Programma Dienstverlening willen we dat het beleid van de gemeente mensgericht, toegankelijk, eenvoudig en duidelijk is. Daarom wordt de nieuwe nota zoveel mogelijk in B1-taal geschreven, met heldere toetsingscriteria, aangevuld met foto's en beelden. Het uitgangspunt is dat de gebruiker centraal staat. De gebruikers zijn de casemanagers, de Adviescommissie voor Omgevingskwaliteit gemeente Assen, professionals (architecten en adviseurs) en de inwoners en pandeigenaren van Assen.

Omdat de nieuwe welstands- en reclameregels rechtstreeks of gekoppeld aan het omgevingsplan worden vastgesteld, zijn de regels straks beschikbaar in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna: DSO). Via de functionaliteit 'Regels op de Kaart' in het DSO kunnen gebruikers gemakkelijk de specifieke regels voor een bepaalde locatie achterhalen. Daarnaast wordt de gebruiker via een duidelijke pagina op onze website naar de het juiste 'spoor' geleid. De welstands- en reclamenota bestaat straks uit verschillende sporen. Welk spoor de gebruiker moet volgen, hangt af van het bouwplan. Daarnaast geldt voor elk plan dat er aan een aantal basisregels moet worden voldaan.

Vergunningplicht reclame-uitingen

De regels over reclame uit de APV moeten vóór 1 januari 2032 overgezet zijn naar het omgevingsplan. We kiezen ervoor om de regels al in dit wijzigingsbesluit op te nemen. Hiermee kunnen we ook de wijziging van de APV herstellen die ervoor gezorgd heeft dat veel reclame-uitingen niet meer vergunningplichtig zijn. Dit betekent dat handhaving bij elke type reclame-uiting weer mogelijk is. Wel gaan we onderzoeken of de regels over reclame-uitingen in de APV inhoudelijke aanpassingen behoeven.

Welstandsvrije gebieden

In de huidige welstands- en reclamenota zijn een aantal gebieden aangewezen als welstandsvrij. In die gebieden zijn de regels over welstand niet van toepassing. De betreffende locaties zijn overwegend plekken voor recreatief gebruik, waar vaak niet veel bebouwing aanwezig is, maar de bebouwing die er staat is vaak bijzonder. We gaan bij het opstellen van het wijzigingsbesluit onderzoeken of de welstandsvrije status van de verschillende gebieden nog relevant en logisch is. Zo niet, dan gaan we voorstellen ook voor die gebieden welstands- en reclameregels te laten gelden.

2.3. Overig

Annoteren

Annoteren staat voor het machine-leesbaar maken van teksten. Bij het omgevingsplan gaat het daarbij in de eerste plaats over het koppelen van regels aan werkingsgebieden. Op die manier wordt duidelijk op welke locatie(s) de regels van toepassing zijn. Andere annotaties zijn omgevingsnormen, activiteiten, gebiedsaanwijzingen en regelkwalificaties. Hoewel er een aantal wettelijke verplichtingen zijn ten aanzien van annoteren, kunnen we als gemeente ook keuzes maken over de manier van annoteren. Ambtelijk hebben we, onder meer op basis van onze ervaringen met het opstellen van het wijzigingsbesluit Marsdijk, een annotatierichtlijn opgesteld die we gebruiken bij elk nieuw wijzigingsbesluit.

Een voorbeeld van een regel met annotaties: 'Het is toegestaan om zonder omgevingsvergunning binnen een woongebied een gebouw te bouwen van maximaal 8 meter hoog'. Deze regel is geannoteerd met een locatie (het woongebied), een omgevingsnorm (maximale bouwhoogte) en een regelkwalificatie (vergunningvrij).

3. Participatie

Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Als wij het omgevingsplan wijzigen, dan moeten we een kennisgeving doen van participatie. In die kennisgeving staat hoe de participatie wordt vormgegeven.

Kennisgevingsplicht en motiveringsplicht

In de motivering bij het wijzigingsbesluit van het omgevingsplan moet staan hoe wij of de initiatiefnemer, inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken hebben. Dit is de kennisgevingsplicht. Daarnaast moeten wij of de initiatiefnemer aangeven wat er met de resultaten is gedaan. Dit is de motiveringsplicht. Het bevoegd gezag voor beide verplichtingen is het College.

- *Kennisgeving ontwerp wijzigingsbesluit*
We geven vóór de terinzagelegging kennis van het ontwerp-omgevingsplan (ontwerpbesluit) in het digitale gemeenteblad. Zie artikel 3:12 Awb voor de inhoud van de kennisgeving.
- *Mededeling in gemeenteblad*
We plaatsen het ontwerpbesluit integraal in het digitale gemeenteblad (artikel 10.3c Ob).

3.1. Participatie extern

Bij elk wijzigingsbesluit staan we in het begin van de planvorming stil bij de invulling van inwonersparticipatie. Dit is niet alleen een vereiste vanuit de Omgevingswet, maar staat ook in onze Asser visie op inwonersparticipatie. Aan de hand van een werksessie met een participatieadviseur hebben we een participatiestrategie opgesteld voor dit wijzigingsbesluit. Tijdens deze werksessie hebben we gekeken naar de verschillende stakeholders en belanghebbenden die er zijn rondom het onderwerp welstand en reclame. Per stakeholder is bepaald hoeveel invloed zij moeten hebben op het tot stand komen van de geactualiseerde welstands- en reclamenota (van meeweten tot meebeslissen).

Omdat er inhoudelijk niet veel wijzigt aan de regels voor welstand en reclame, is een intensief participatietraject niet nodig. Met dit wijzigingsbesluit omgevingsplan gaan we met name beschermen en vastleggen wat nu ook mag en niet mag. De huidige welstands- en reclamenota wordt geactualiseerd, en niet volledig inhoudelijk vernieuwd. Er worden regels over een aantal nieuwe onderwerpen toegevoegd, maar het grootste gedeelte van de regels wordt beleidsneutraal overgezet naar het omgevingsplan. De grootste veranderingen zitten in het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van de welstands- en reclamenota, en de nieuwe vorm van regelen die de Omgevingswet met zich meebrengt.

Opzet participatie

We kiezen voor de volgende participatieopzet:

- We organiseren een inhoudelijke informatiesessie voor professionals die te maken hebben met de welstands- en reclameregels. Dit zijn bijvoorbeeld ontwikkelaar, bouwbedrijven, architecten, en bedrijven die regelmatig vergunningaanvragen bij ons indienen. Tijdens deze sessie is ook ruimte voor het leveren van inhoudelijke input voor de geactualiseerde nota.
- Inwoners nodigen we uit om mee te kijken met gebruiksvriendelijkheid van de nieuwe pagina op onze website over de geactualiseerde welstands- en reclamenota.

Vervolgstappen:

- We maken een participatieverslag.
- Bij vaststelling van het wijzigingsbesluit omgevingsplan welstand beschrijven we hoe de participatie is vormgegeven, hoe we de burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en

andere bestuursorganen bij de voorbereiding hebben betrokken. Vervolgens geven we aan wat we met de resultaten van het participatieproces hebben gedaan.

3.2. Participatie intern

Bij het opstellen van de geactualiseerde welstands- en reclamenota is een integrale gemeentelijke projectgroep betrokken, met hierin de disciplines stedenbouw, ruimtelijke ordening, erfgoed en vergunningverlening. Voor specifieke onderdelen worden daarnaast andere disciplines, zoals duurzaamheid, betrokken. Tenslotte is er ook contact met collega's van communicatie, participatie, inclusie en dienstverlening.

3.3. Participatie ketenpartners

Het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving van de gemeente. Om de integraliteit van het plan te waarborgen is het belangrijk om de regels af te stemmen met onze ketenpartners.

Voor dit wijzigingsbesluit wordt de Adviescommissie voor Omgevingskwaliteit voor Drentse gemeenten Gemeente Assen betrokken, omdat zij na vaststelling ervan gaan werken met de geactualiseerde welstands- en reclamenota.

CONCEPT

4. Planning

De vervolgstappen zien er als volgt uit:

Vorbereidingsfase

A. Kennisgeving ontwerpbesluit

We geven vóór de terinzagelegging kennis van het ontwerp-omgevingsplan (ontwerpbesluit) in het digitale gemeentebblad. Zie artikel 3:12 Awb voor de inhoud van de kennisgeving.

B. Mededeling in gemeentebblad

We plaatsen het ontwerpbesluit integraal in het digitale gemeentebblad (artikel 10.3c Omgevingsbesluit (Ob)).

Ontwerp ter inzage

C. Terinzagelegging ontwerpbesluit

We leggen het ontwerp-omgevingsplan en de bijbehorende stukken 6 weken ter inzage (artikel 3:11 Awb).

D. Zienswijzen

Binnen 6 weken vanaf het moment van terinzagelegging van het ontwerp-omgevingsplan kan iedereen zienswijzen inbrengen. Dit kan schriftelijk of mondeling.

E. Verslag mondelinge zienswijzen

We maken een verslag van mondeling ingebrachte zienswijzen (artikel 3:17 Awb).

F. Mededeling en kortere beslistermijn als er geen zienswijzen zijn ingediend

Als er tijdens de termijn van 6 weken geen zienswijzen op het ontwerpbesluit zijn gekomen, dan:

- doen we hiervan zo spoedig mogelijk mededeling in het elektronische gemeentebblad.
- nemen we het besluit binnen 4 weken nadat de termijn voor zienswijzen is verstreken (artikel 3:18, vierde lid, Awb).

Vaststelling wijziging omgevingsplan

G. Vaststelling omgevingsplan (art. 10.2 Ob)

De gemeenteraad stelt het omgevingsplan vast. Los van de motiveringsplicht van artikel 3:46 Awb, geven we in de motivering ook aan welke rol publieksparticipatie heeft gespeeld. Hierbij geven we in ieder geval aan:

- hoe we aan publieksparticipatie hebben gedaan;
- wat de resultaten daarvan zijn
- hoe we invulling hebben gegeven aan haar participatiebeleid.

H. Termijn tussen vaststelling en bekendmaking (art. 16.77b, lid 1 Ow)

Tussen de vaststelling van het omgevingsplan en de bekendmaking moeten minimaal 2 weken zitten. Behalve als:

- gedeputeerde staten over het ontwerp-omgevingsplan geen zienswijzen naar voren hebben gebracht.
- we geen wijzigingen in het ontwerp-omgevingsplan hebben aangebracht.
- gedeputeerde staten hebben bepaald dat het omgevingsplan eerder ter inzage mag worden gelegd.

I. Bekendmaking, kennisgeving, terinzagelegging

We maken het besluit bekend door het te publiceren in het elektronische gemeentebblad. Tegelijk met de bekendmaking, geven we kennis van de terinzagelegging van de bijbehorende stukken. Daarnaast sturen we een exemplaar van het besluit aan degenen die zienswijzen over het ontwerpbesluit hebben ingediend (artikelen 3:42, 3:44 tweede lid en 3:45 Awb).

J. Mededeling van het besluit

Tegelijkertijd met, of zo spoedig mogelijk na, de bekendmaking, doen we in ieder geval mededeling van het besluit aan:

- degenen die een zienswijze over het ontwerpbesluit hebben ingebracht;

- een adviseur, als het bevoegd gezag van zijn advies afwijkt.
We vermelden hierbij door wie, binnen welke termijn en bij welk orgaan, bezwaar en beroep mogelijk zijn (artikelen 3:43 tot en met 3:45 Awb).

K. Inwerkingtreding

Een wijziging van een omgevingsplan treedt in werking op de dag waarop 4 weken zijn verstreken sinds de dag waarop we het besluit bekend hebben gemaakt. De raad kan een later tijdstip van inwerkingtreding in het omgevingsplan opnemen (artikel 16.78 eerste lid Ow).

L. Beschikbaar stellen van het omgevingsplan

De regels van het omgevingsplan worden tot slot zichtbaar in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). We moeten de wijziging van het omgevingsplan digitaal publiceren via de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB), het landelijke publicatieplatform. De regels van het omgevingsplan komen dan automatisch in het Omgevingsloket. Iedereen kan zo op een kaart zien welke regels waar gelden (artikel 20.26 lid 1 en 2 Ow).

De globale planning ziet er als volgt uit:

Stap/fase	Globale planning
Vaststellen Nota van Uitgangspunten	Januari 2026
Kennisgeving participatie	Januari 2026
Start participatie	Februari 2026
Start opstellen wijzigingsbesluit	Februari 2026
Ontwerp ter inzage incl. mogelijkheid tot indienen zienswijze	Zomer 2026
Vaststelling wijziging omgevingsplan	Eind 2026